

op dit gebied een
akt. Doordat iedere
gelegenheid beede-
de, werd be-
de hand gewerkt,
steun kon vragen,
hij bij een andere
vangen had, en werd
van het pauperisme
Vooral dit laatste
et hangijver, omdat
tekening van Over-
den van een armen-
kon tot Overheids-
nenging in de zaken
klip stranden dan
Goeman Borgesius,
ke wijze inbreuk
en zelfstandigheid
n terecht een alge-
de der Kerken in
is ingediende wets-
deze ernstige fout
amwerking der in-
id wel wettelijk te
ang tot deelneming
telling van welda-
naar den Armen-
zenden of niet;
een dwingende be-
kerkelijke instellingen
— één geval uitge-
licht zijn aan den
Arden van de armen,
orden.

tsontwerp gemaakt
een gunstig geweest
ende richtingen op
ebied hebben den
v voor deze proeve
l. Men preet het
h aanpaste bij de
de kerkelijke ge-
kening hield met
llende stroomingen
menzorg gevraagd
epelheid en elasti-
l. In toepassing te
bij alle partijen
het wetsontwerp
ontvangen door
evenzer door de
ummer, die in zijn
o de voorgestelde
dige" prees, terwijl
roomsch-katholiek,
r geheel met zijn
vereenkwam. Ook
de Hervormde
en adres aan de
en te geven, dat
elden in dit wets-
geheel kon vers-
at, dat de Neder-
erk in al hare
igde samenwerking
Evenzo brachten
inzonderheid
vetsontwerp hulde.
teene vergadering
vereeniging van
eld te Groningen
cht door de heeren
akers, Mr. Treub,
t. Slotemaker de
algemeen gunstig.
lives van de Cen-
le onze Kerken,
Mr. A. J. L. van
huizen, Mr. Van
hr, J. C. de Moor,
ig rapport op de
1910 uitgebracht,
gen met de be-
sonderp uitging,
de, dat de wet-
konieken ongerept

le sympathie voor
etsontwerp bood,
onze kerkelijke
fig. Dr. Fernhout
Kerkbode en Dr.
Friesland's Kerk-
dit wetsontwerp
principele en
ingebracht, wier
nen valt. Andere
inger Kerkbode,
de, de Zuid-
nische Kerkbode,
in het Noorden
eve gevolgen van
norg wel het
e oppositie tegen
cherper karakter
onale conferentie
V. A. van Es van
an van Hallum
te bestrijden, en
ritiek bleef van
goeds over. Dr.
an te verklaren,
te opsichten en
toonde en dat
lande armenwet
verbetering was,
was dan ook, dat
sicale vergade-
ingediend in de
de Generale
tot de Staten-
verzoek het
et tot wat te
ver bij de be-
ronden waarop
in hoofdzaak de

erp de Staats-
igd werd, maar
stelde dubbele
konien belang-
twikkeling der
d en op het

gebied der kerkelijke armenzorg een toestand
zou geboren worden, die de grootste
onbillijkheid en een stuitend onrecht zou
zijn tegenover die kerken, welke overeen-
komstig hare roeping en met inspanning
van al haar krachten hare eigen armen
verzorgden;

32. dat de bepalingen in dit wetsontwerp,
die op de rechtspersoonlijkheid van de
instellingen der weldadigheid betrekking
hebben, niet voldoende rekening houden
met het publiek recht der Kerken en met
de plaats welke onze Diakonissen volgens
kerkrechtelijke beginselen in het kerkelijk
instituut innemen.

Ten slotte zij nog vermeld, om het
overzicht van den stand der quaestie voor
onze lezers volledig te maken, dat deze
critiek in kerkelijke kringen op dit wets-
ontwerp ultgebracht, niet zonder eenige
bezorgdheid in onze politieke organen werd
gedragen. De Zeeuw van 1 Februari
1911 wees op het gevaar, dat deze scherpe
kerkelijke actie tegen een wetsvoorstel van
een bevriend Ministerie bij de volgende
stembus als een wapen tegen het Ministerie
zou kunnen gebruikt worden en ried daarom
tot gematigdheid in den toon der polemiek
aan. Mr. A. J. L. van Beek Calkoen schreef
in de antirevolutionaire Rotterdammer
verschillende zakelijke artikelen, om enkele
bedenkingen, tegen het wetsontwerp inge-
bracht, te weerleggen. En de redactie
zelve, die in zoo nauw verband staat met
een tweetal juridische hoogleraren aan de
Vrije Universiteit, verliet evenzeer haar
invloedrijke stem om te waarschuwen, dat
men bij de bespreking van dit ontwerp
toch „nuchteren" zou blijven en niet met
„grote woorden" elander te lijf zou
gaan. Met name de beschuldiging, dat de
Minister in dit wetsontwerp nog verder zou
zijn gegaan op den heilloozen weg der
Staatsarmenzorg, achtte de redactie onjuist.
„Van een huldigen van de Staatsarmenzorg
is (in dit ontwerp) schijn noch schaduw".
En de Standaard van 16 Febr. bracht ons
het magistrale artikel over het petitierecht
der Kerken, waarin de juiste grenzen van
dit petitierecht werden afgebakend. Ener-
zijds werd ten volle het recht der Kerken
erkend, om waar een Armenwet werd inge-
diend, die zich zijdelings met de diakonieën
inlaat, tot de bevoegde macht verzoek-
schriften te richten ten einde schade, die
uit dit ontwerp voor de Kerken dreigde,
af te weren. Maar aan de andere zijde
werd er met nadruk op gewezen, dat te
zulk een petitie altoos een verzoekschrift
moest blijven en nooit in een censuur over
de Overheid mag ontfaan, en 22 dat zulk
een petitie uitsluitend betrekking moest
hebben op wat de belangen der eigen
Kerken raakte, maar niet op wat andere
Kerken aanging, of op wat de Overheid zelf
voor de armenzorg doen wilde, dan voorzover
aangetoond kon worden, dat de belangen
of rechten der eigen Kerk daarbij schade
leiden. Al juichte De Standaard het daarom
toe, dat reeds meerdere Kerken zich hadden
opge maakt om te protesteeren bij de Over-
heid tegen alles wat de rechten of belangen
dezer bepaalde Kerk zou kunnen aanranden,
ze sprak even stellig de hoop uit, dat geen
Kerk zich daarbij aan machtsverschrijding
zou schuldig maken, „omdat dit haar kracht
zou breken, haar lokken zou op onwettig
terrein en weer een begin zou worden van
terugkeer tot de idee der Staatskerk, die
eew na eeuw het karakter der Gerefor-
meerde Kerken vervalscht heeft."

Dr. H. H. K.

Voor Kootwyls Scholen.

Door ondergeteekende in hartelijken dank
ontvangen van den heer A. C. van Drimmelen
gevoinden in de collecte te Klundert f 10.
Hartelijk dank.

Kootwyl. Dr. J. H. HOUTZAGERS.

Uit de Pers.

In Dr. Bavin schreef Dr. Lindeboom van
Gorkum een stukje over Legaten, dat we om
het praktische belang gaarne hier overnemen:

Dezer dagen stond in onderscheidene bladen het
volgende bericht, overgenomen uit de Zutphensche
Courant:

„Wijlen-mejuffrouw M. S. Tielman te Zutphen
heeft de volgende legaten vermaakt aan ver-
eenigingen en stichtingen enz.: Aan de Evangelisch
Lutherse Gemeente te Zutphen: a. een huis
met erf en tuin aan de Nieuwstraat no. 25 te
Zutphen; b. een bedrag van f 6000 in contanten;
de „Diakonien der Nederduitseche Hervormde Ge-
meente" id. f 1000; de „Diakonien der Evangelisch
Lutherse Gemeente" id. f 1000; de „Diakonien
der Roomsche-Katholieke Gemeente id. f 500;
de „Diakonien der Katholieke Gemeente" id. f 500;
de „Vereniging „Oost en West" te 's-Gravenhage
f 200; het „Leprosarium der Protestanten in
Suriname Bethesda" op „Groot-Chaillion" f 500;
de „Nederlandsche Vereniging tot Hulp van
Lupuslijders" te Amsterdam f 200; de Zuid-
Hollandsche Maatschappij tot Redding van Schip-
breukelingen" te 's-Gravenhage f 500; het „Ne-
derlandsche Zending-Genootschap" te Rotterdam
f 1000; de „Vereniging tot Uitbreiding van het
Evangelie in Egypte" te Amsterdam f 500; de
„Vereniging voor Hulpbehoevende Blinden" te
Utrecht f 500; de „Vereniging „Talitha Kumi,"
Gesticht voor verwaarloosde en verlaten meisjes
te Zutphen f 200; den „Oranjesbond van Orde" te
Utrecht f 1000; de „Kwarsigden-vereniging voor
Heideontgistingen" te 's-Gravenhage f 500; de „Maat-
schappij van Weldadigheid" te Frederiksoord
f 200; den „Arbeid van Johan van der Steur
in Nederland-Indië te Amsterdam" f 200; de
„Nederlandsche Gustaaf-Adolf-Vereniging" te
Leiden f 500; de „Vereniging tot Evangelisatie
in Drente" f 200; de afdeling Zutphen van den
„Volksbond tegen drankmisbruik" f 500; de „Zut-
phensche Wijkverpleging" te Zutphen f 1000; de
„Protestantsche Inrichting van Weldadigheid" te
Zutphen f 200; de „Stichting „Bethel" te Zut-
phen f 100; de „Naal- en Breischol voor be-
hoefte kinder" te Zutphen f 100; het „Cen-
traal Genootschap voor Kinder-herstelling-
en Vakantie-kolonien" afz. Zutphen f 100; en de
Doops-ommen-Inrichting „Door Liefde samenge-
bracht" te Amsterdam f 1000."

Het is niet om het zeldzame van het geval, dat
we deze lijst hier in haar geheel lieten afdrucken.

Herhaaldelijk brengen de dagbladen ons opgevan
van legaten, die bewijzen dat in ons vaderland
nog niet is gebroken met de goede gewoonte, bij
testamenteaire beschikking kerken, verenigingen
en stichtingen te gedenken. Er gaat geen jaar
voorbij, waarin niet op deze wijze een aanzienlijk
kapitaal ten goede komt van z.g. liefdadige doel-
enden.

We vestigen op dit bericht de aandacht, omdat
daaruit bij vernieuwing blijkt, dat door de mannen
en vrouwen, die dergelijke beschikkingen kunnen
maken, onze Gereformeerde kerken zoowel als
onze verenigingen en stichtingen op Gereformeer-
den grondslag in den regel niet worden bedacht.

Op zich zelf ligt er natuurlijk niets vreemds in
dat iemand die niet tot een der Gereformeerde
kerken behoort, die kerken ook niet bedenkt in
zijn testament, evenals als men er zich over zou
kunnen verwonderen, dat een vrijstaande niets
legaat aan een vereniging of stichting op Ge-
reformeerden grondslag.

Wat zien we echter herhaaldelijk gebeuren?
Dat erfters zich niet bepalen tot hun eigen
kerk, zelfs niet, ofschoon zij bij hun leven zich
schaarden onder de vaa van het liberalisme, tot
neutrale „liefdadigheidsinstellingen."

Wat in hooge mate stult, is juist dat allerlei
kerken, diakonieën en christelijke verenigingen een
legaat ontvangen, maar dat wat kerkelijk-Gerefor-
meerd of confessioneel-Gereformeerd is, steeds wordt
gepasteerd.

Zoo behoort de bovengenoemde Zutphensche
erftaatsrteerlijkbaar tot de Evangelisch-Lutherse
gemeente, want behalve haar huis ontving deze
het grootste legaat. Toch bedacht zij de diakonie
der Nederduitseche-Hervormde en der Roomsche-
Katholieke gemeente; zelfs de „diakonien" der
Israelitische gemeente werd niet vergeten. Alleen
de diakonie van de Gereformeerde kerk krijgt
niets.

Onder de vele door haar begunstigde Verenig-
ingen is er meer dan een van beslist-christelijk
karakter en doel; zoo b.v. die tot uitbreiding van
het Evangelie in Egypte, die tot steun van den
arbeid van Van der Steur, Talitha Kumi te Zetten,
het Nederlandsche Zendinggenootschap, enz. Maar
naar een der vele Verenigingen op Gereformeer-
den Grondslag zoekt ge in deze lijst te verga.
„Zou eenzijdig zijn, dat uitsluitend aan de over-
ledene te wijten. Zij betoonde zich in dezen slechts
een kind van haar tijd. Dat b.v. van alle diakonieën
alleen de Gereformeerde wordt uitgescheiden, is
niet zoo bevreemdend als 't lijkt. Voor vele tellen
de Gereformeerde Kerken eenvoudig niet mee, ook
al klon hun ledental tot een half miljoen. „Afge-
scheidene" en „solcerende" „zoals ze door velen
nog bij voorkeur genoemd worden, en dat niet alleen
door den man van de straat," schijnen een minder-
waardig soort Nederlandse burgers te wezen. Men
is onbekrompen en verdraagzaam, en toont dit op
zijn tijd door groote mildheid jegens de armen
van allerlei geslachte, maar deze ook uit te strekken
tot Gereformeerde diakonieën, dat is toch wel wat
veel gevraagd.

Mischiën kan tot verontschuldiging worden aan-
gevoerd, dat vele erfters als erftaatsrteers tijdens
hun leven nooit van een Gereformeerde diakonie
hebben gehoord. Naar den Woord Gods brengen
onze diakonieën hunne noden niet op de markt. In
eigen kring wordt voor de arme broeders en zusters
gevoerd.

Hoe het in Zutphen is, weten we niet, maar in
vele steden van ons vaderland hebben de verschil-
lende diakonieën er aardig slag van, de groote trom
te roeren. Maandelijks of driemaandelijks verschij-
nen aan uw deur — in dit geval worden de afge-
scheidene" en „solcerende" wel medegerekend —
twee deftige heeren, die met een open schaal een
collectie houden voor de Hervormde, of Lutherse
of Roomsche, of Israelitische armen. Zelfs zijne
diakonien, die vele inkomsten hebben van belang-
rijke kapitalen, boerenhofsteden en landerijen, gaan
van jaar tot jaar vrijmoedig met zulk een publieke
collectie voort.

Is 't nu niet heel goed mogelijk, dat iemand
die zich met de kerkelijke verhoudingen zoo goed
als niet inlaat, maar toch in zijn testament alle
armen sonder onderscheid wil bedenken, alleen met
die diakonieën en armbesturen rekent, voor welke
nem op geregelde tijden een bijdrage is verzoekt?
Of al weet hij van 't bestaan der Gereformeerde
diakonien, toch kan 't zijn, dat hij deze passeert,
omdat haar nood hem nooit bekend gemaakt, en
zij zich dan z. i. heel goed kan redenen.

Men begrijpe wel: we voeren dit niet aan, om
onze diakonieën tot het houden van publieke collec-
ten aan te sporen. Allermint, we roeken slechts
naar redenen om niet geenoedzaakt te zijn, bij de
vele erfters, die ons passeeren, aan opzettelijke
onbillijkheid te denken.

't Is bekend, dat velen, alvorens hun uitersten
wil wettelijk vast te leggen, hierover raadplegen
met hun notaris. Men zegt zelfs, dat tal van nota-
rissen grooten invloed oefenen, vooral bij het maken
van testamentaire beschikkingen ten gunste van
kerken, diakonieën, verenigingen, stichtingen, enz.
Sommigen meenen, dat het hieraan te wijten zou
zijn, dat meestal aan het belang van wat kerkelijk-
Gereformeerd of confessioneel-Gereformeerd is, niet
wordt gedacht.

't Is waar, notarissen van beslist christelijke
beginselen zijn er haast niet. In de latere jaren kwam
er gelukkig eenige verandering in deren toestand,
nu „liberaal" en „abekwaam" niet meer woorden
zijn van eenezelfde betekenis, en 't is te hopen,
dat — nu de kans op een benoeming niet langer
tot de onmogelijkheden behoort — ook jonge man-
nen van Gereformeerde belijdenis zich zullen be-
kraven voor het notariaat.

Toch zouden we niet gaarne — stel, een liberale
notaris dient een vermoed man van advies bij
het maken van zijn testament, maar noemt niets
van wat uit de Gereformeerde actie voortkwam —
van wat uit de Gereformeerde actie voortkwam —
deren willen beschuldigen van opzettelijke onghar-
tigheid. Veeleer komt het ons voor, dat onbekende-
heid met b.v. Veldwijk of Elftahar er de oorzaak
van is.

Ja, een liberale notaris is wel op de hoogte met
de meest bekende algemeen-christelijke Stichtingen,
als b.v. die te Neerbosch of te Zetten, maar tegen-
over die, welke uitgaan van verenigingen op
Gereformeerden grondslag staat hij vrijwel vreemd.
Hij mag van Veldwijk of Elftahar wel eens hebben
gehoord, toch weet hij den julten naam niet, die
verreicht wordt om zulk een stichting met een
legaat te kunnen begiffen.

Daarom is reeds meermalen de vraag bij ons
opgekomen, of het niet wenschelijk zou zijn, dat
samengeteld en aan alle notarissen hier te lande
toegezonden werd een naar inhoud en vorm met
zorg bewerkte „Gids", bevattende de aanwijzing
onder welke naam men bij testamentaire be-
schikking heeft aan te duiden. Verenigingen als
die tot Christelijke Verzoeking van Krankzinnigen
en dergelijke, Stichtingen als de Theologische
School en de Vrije Universiteit, den Zending- en
Evangelisatie-arbeid van de Gereformeerde Kerken,
enz. Onze bedoeling is niet, gelijk van niet, dat
men zich hierbij beperkt tot wat men niet moet
uit gaat. Zulk een „Gids" zou te veel mogelijk
moeten zijn en een juiste afspiegeling geven van
heel de christelijke actie op philantropische school-
en zendingsgedacht.

Wat den vorm betreft, zou een dergelijke „Gids"
niet moeten lijken op circulaire of tractaatje.
Dergelijke „drukwerkjes" raken o zoo gemakkelijk
zoek op studierkamer of kantoor. 't Zou een boek
moeten zijn, royaal uitgevoerd, op finiek papier,
met voor elke vereniging een afzonderlijke blad-
zijde, en bovendien stevig gebonden.

Of dit denkbeeld voor uitvoering vatbaar is,
weten wij niet. Het kan altoos door de desklun-
gen op dit gebied worden overwogen.

Onze kerkelijke en onze niet-kerkelijke christe-
lijke verenigingen hebben gemeensap aanspraak te
maken op testamentaire begunstiging van mannen
en vrouwen buiten hun kring. Maar wel is 't hun
roeping, te zorgen, er op geenerlei wijze zelf de
oorzaak van te zijn, dat zij worden gepasteerd, ter-
wijl andere kerken en verenigingen worden bedacht.

Officieele Berichten.

Classis Almkerk.

De classis Almkerk heeft in hare vergadering
van 16 Maart l.l. peremptoir onderzocht en met
algemeene stemmen toegelaten tot den Dienst
des Woords en der Sacramenten den Eerw. heer
H. van der Zanden, beroepen Pred. te Audel.

Namens de classis:

Dr. P. H. DE JONGE, scriba.

De classis 's-Hertogenbosch heeft in hare
vergadering van 15 Maart 1911 den heer G. v. d.
Zanten, beroepen Pred. van 's-Gravenmoer,
peremptoir onderzocht en met algemeene stemmen
toegelaten tot den Dienst des Woords en der H.
Sacramenten in de Geref. Kerken.

In dezelfde vergadering is de heer H. Dekker
te Venlo peremptoir onderzocht en naar art. 8
K. O. met algemeene stemmen beroepbaar
gesteld in de Geref. Kerken.

Namens de classis:

A. BRUMMELKAMP, scriba.

De kerkeraad der Geref. Kerk te Roodeschool
deelt mee, dat collectanten die deze gemeente
wenschen rond te gaan, minstens drie weken
van te voren daarvoor toestemming van den
kerkeraad hebben te bekomen.

Uit naam van den kerkeraad:

G. D. SCHIEPMA, voors.

Roodeschool, Maart 1911.

Aan de Kerkeraden van de Geref. Kerken in Nederland.

Met betrekking tot de circulaire, door de
kerkeraden van Zaandam en Watergraafsmeer
aan de kerkeraden van de Geref. kerken in
Nederland toezegge, gedateerd 6 Maart 1911,
achten de ondergeteekenden zich genooddacht te
verklaren:

1. dat op een misverstand berust de mede-
deeling, dat „de indiening van het voorstel
(van den kerkeraad van Zaandam) door nie-
mand was ontraden", wijl over de zaak zelfs
slechts in 't algemeen is gesproken en 't voor-
stel hun eerst bij 't heengaan werd ter hand
gesteld;

2. dat zij — gelijk zij reeds vroeger uit-
spraken — in de overtuiging leefden, dat een
advies van hen werd verwacht, te meer wijl de
broeders zelf nog bij hun bezoek den wensch
uitspraken, dienselfden avond met al de hoog-
leraren te vergaderen — wat echter ondoenlijk
was;

3. dat wel de kerken het volle gegenschap
hebben over de theol. school, maar dat hierin
geenszins voortvloeit, dat de kerken aan haar
volledig zelfstandig bestaan een einde zouden
maken — gelijk dit het geval zou zijn,
wanneer het voorstel van den kerkeraad van
Zaandam aangenomen werd — aangenomen dat
in strijd zou zijn met het beding, dat bij de
vereeniging der kerken in dezen werd gesteld.
Dat integendeel zulk een handeling in strijd
zou zijn met Gods Woord en met de trouw,
die wij als broeders jegens elkaar verschuldigd
zijn;

4. dat nu reeds is gebleken, hoe dit voorstel
hen, die in de overtuiging staan, dat de kerken
groepen zijn eene eigene inrichting tot opvoeding
en vorming harer diensnen des Woords te
hebben, in 't geheel niet bevredigt, maar veel-
meer pijnlijk heeft aangedaan;

5. dat zij met nadruk den wensch uitspreken,
dat door de mindere en de meerdere kerkelijke
vergaderingen dit voorstel ter zijde zal worden
gelegd.

M. NOORDTJY,
L. LINDEBOOM,
H. BOUWMAN,
A. G. HONIG.

Kampen, 15 Maart 1911.

Kort verslag van de vergadering der classis Leiden op 9 Febr. 1911.

De Meyerling opent namens de roepende kerk
de vergadering, en gaat na het psalmgezang en
de lezing van Gods Woord voor in den gebede.
Hij wenst Dr. Douma geluk met zijne be-
roeping naar Arnhem, en spreekt den wensch
der classis uit, dat Z. Eerw. vrijheid vinde voor
de roeping te bedanken.

Dr. Douma is praeses. Dr. Bouma neemt
deele het scribaat waar. De notulen worden
gelezen en goedgekeurd.

Ingekomen is een schrijven van de classis
Den Haag dat zij Dr. Pera en Dr. Neelchenbos
heeft opgedragen eene kerkvisitatie te houden
in Batavia. Voor kennisgeving aangenomen.
Eveneens een schrijven van de classis Rotter-
dam in zake de afstelling van een predikant.

De v. d. Pol te Buitenvisart deelt schriftelijk
mede tegen 1 April ontslag gevraagd te hebben
uit zijn ambt in de Ned. Herv. Kerk, en ver-
zoekt volgens art. 166-68 acta Dordrecht 1893
als predikant bij de Geref. Kerken te worden
aanvaard. Besloten wordt Dr. V. Maandag 3
April 's nam. 3 uur een buitengewone ver-
gadering der classis te houden met de Provinc.
deputaten. De voorbereiding dixer samenkomst
wordt opgedragen aan de roepende kerk.

Een broeder, die meent reden te hebben om
zich te beklagen, wordt gehoord, en na be-
spreking bevredigt.

In behandeling komt het rapport der predi-
kanten van Leiden, aanwijssende hoe te doen
met leden, die ondanks alle vermaning zich
onttrekken en toch hun lidmaatschap niet op-
zeggen. Het rapport komt tot het besluit, om
na velerhande vermaning hen zelve op te
wekken tot het doen eener besliste keuze, in-
dien er tot het uitoefenen van censuur geen
reden bestaat.

Katwijk a. d. Rijn en Rijnsburg hadden
dienaangaande instructien ter tafel gebracht, en
wenschten eene andere wijze van handelen, die
dan door de meerdere vergaderingen kon vast
gesteld worden, betijd doaraan zulke leden den
toegang tot de sacramenten te onttogen, of
uit te spreken, dat zij met de Geref. Kerk
hebben gebroken, of der Gen. Synode te ver-
zoeken een nieuw uitsluitingsformulier op te
stellen. Na breede discussie worden de gedach-
ten van het rapport aangenomen.

De praeses wenst Dr. Huisling, die deze
Classis gaat verlaten, des Heeren segen toe in
zijnne nieuwe gemeente te IJmuiden.

Bij de rondvraag naar art. 41 D. K. wordt
aan twee kerken advies gegeven.

De kerkeraden van Hazerswoude en Koude-
kerk hebben hun rapport rondgezonden in zake
mogelijke samenwerking van diakonieën tot ver-
zoeking van behoevende leden in de stichtingen
van barmhartigheid. Zij adviseeren, dat niet de
classis, maar de diakonieën zelve deze zaak tot
stand brengen. Katwijk a. d. Rijn stelt daar-

entegen voor, dat de classis uitspreke, dat
hierin derzelfde lijn worde gevolgd als bij de
hulpbehoevende kerken, en dat de Partic.
Synode eene commissie benoeme, om deze zaak
ter hand te nemen. Na eenige discussie wordt
besloten deze zaak uit te stellen tot de volgende
vergadering.

Katwijk aan Zee stelt voor schrapping van
een der visitatievragen. Alzo besloten.

Voorstellen in zake de aanhangige Armenwet
en de wederinvoering van de doodstraf worden
voorloopig van het agendum afgenomen.

Aan de kerk van Roodesdal wordt steun in
de prediking des Woords toezegd voor 1911.
Namens de deputaten voor de zending deelt
Dr. Woudstra mee, dat er voorloopig tot den
medischen dienst niet zal worden overgegaan.
De classis betreunt, dat wij zoo weinig van
onze zending hooren; de deputaten verklaren
reeds bezig te zijn daarin verandering te
brengen.

De Koers rapporteert namens de commissie
voor evangelisatie enz., waaruit blijkt, dat door
de commissie op verschillende wijze de evange-
lisatie voorbereid wordt, en dat de correspon-
dentie met kerken buiten ons kerkverband wordt
voortgezet.

De boeken van den quacstor worden nage-
zien en in orde bevonden, en de quacstor onder
dankbetuiging voor zijn arbeid herbenoemd.

Tot kerkvisitatoren voor dit jaar worden
aangewezen de predikanten Meyerling, Rudolph,
Thijs en v. d. Wal, secondi Woudstra en Alting.
Katwijk aan Zee is roepende kerk.

De praeses sluit de vergadering, en Dr.
Eerdmans gaat voor in dankzegging.

Namens de classis voorn.

H. J. KOUWENHOVEN Dr.

Buitenland.

Noord-Amerika. Debat tusschen Dr.
Wachter en Dr. Steffens over het ka-
rakter der Geref. kerk.

Het is onzen lezers bekend, dat er in Noord-
Amerika bestaat de Reformed Church of de
Gereformeerde Kerk en de Christelijk Gerefor-
meerde Kerk. Deze kerken zijn vereenigd ge-
weest, doch weer uit elkander gegaan, toen het
aan de Chr. Gereformeerden gebleken was, dat
in de vereenigde kerk de tucht niet gehandhaafd
werd tegenover leden van geheime genootschap-
pen, als de Vrijmetselaars, de Old-Fellows enz.
Nu is de vraag telkens bij de Chr. Gerefor-
meerden gerezen, of de Reformed Church nog
als eene Gereformeerde Kerk moet worden
erkend? Wanneer de Chr. Gereformeerden het
er voor houden, dat de Reformed Church eene
Gereformeerde kerk is, moeten zij weer her-
eeniging met die kerk zoeken; wanneer het
lijkt, dat die kerk niet meer met recht den
naam van Gereformeerde draagt, dan moet zij
haar afzonderlijk en geschieden leven voortzetten.
De bijkomstige bezwaren, die van ondergeschikt
belang zijn, dienden dan ten spoedigste uit
den weg geruimd te worden en door eendracht
machtig, zoo men in Amerika van groote be-
teekenis kunnen worden.

In De Wachter wordt nu deze vraag gesteld
en beantwoord. In de eerste plaats wordt
toegegeven, dat in de Ref. Church een groep
waarlijk Gereformeerde mannen bestaat, die de
belijdenis liefhebben en daarvoor ook strijden.
De redactie voegt er echter bij, dat wat van
zulk een groep geldt, niet gezegd worden kan
van het geheel. Nochtans zou de redactie van
De Wachter de Ref. Church in haar geheel
niet op één lijn willen plaatsen met de Ned.
Herv. Kerk in Nederland. Een modern predi-
kant, die de godheid van Christus loochent,
wordt in de Ref. Church niet geduld. In alle
kerken wordt Jezus Christus als de weg, de
waarheid en het leven verkondigd. Tot volaigen
leevrijheid kwam men nog niet. De zendingseijer
dier kerk is te prijzen.

Maar dit neemt niet weg, dat men tegen
die kerk bezwaren heeft. En deze zijn vijf in
getal. In de eerste plaats vraakt men het in
de Ref. Church, dat Avondmaalstafels voor
allen en de kerk voor schier allen openstaat.
Men wil zich uitbreiden, en daarom doet men
de poort van de kerk al te wijl open. In
Oklahoma kwam meer dan 90 procent der leden
per attest uit andere kerken over. Duitzen
Christenen in het Methodisme opgevoed, kwamen
daardoor in de Ref. Church. Dit is in alle
Engelsche sprekende kerken al sedert jaren vaste
usantie. Dat daardoor het gereformeerde karakter
der kerk schade lijden moet, is wel te denken.

Ten tweede verwijt De Wachter het der
Geref. Kerk, dat zij de leer der verkiesing op
zij zette. Het Arminianisme mag op den kansel
komen zonder dat iemand daarin bemoeitelijk
wordt.

Ten derde wordt de Ref. Church beschul-
digd, dat zij leeraars beroept uit dwalende
kerken; men kan daarom niet van hen ver-
wachten dat deze predikanten de Gereformeerde
waarheid weer in ere zullen brengen, alijveren
te voor zending en evangelisatie. Het ambt van
ouderling en van diaken is grootelijks in verval.
De zending wordt reeds meer door Zondags-
scholen en vrouwenverenigingen gedreven dan
door het ambt. Armeverzorging laat men schier
geheel aan vrouwenverenigingen, de overheid
en de geheime genootschappen over.

Ten vierde iaakt men het in de Ref. Church,
dat de belijdenis wordt geloofend en onse-
nuwd. Men waagt het niet, de belijdenis te
veranderen, maar men handhaaft ze niet.

Ten vijfde heeft er in de Ref. Church ver-
slapping in de tucht plaats. Alleen tegen scherp
in het oog loopende dwalingen komt men op.
De leden der geheime genootschappen worden
ongemoeid gelaten. Ook wordt aan de synoden
dier kerk verweten, dat men daar dwyelt met
de oppervlakkige Zondagschool en van de
catechisatie niet weten wijl; dat er aangedrongen
wordt op revivalmeetings; dat de liturgie her-
stent werd en men daar uit de formulieren weglijt
wat kenmerkend Gereformeerd is; dat men
samenwerking zoekt met kerken die beslist
ongereformeerd zijn; dat de prediking van den
Catechismus niet meer verplicht is.

Prof. Steffens antwoordt hierop in De Hope,
„de eene onvolmaakte kerk tegenover de
andere staat. In plaats van elkander te bestrij-
den, deed men beter met elkander te sympa-
tiseeren en voor elkander te bidden. De
Gereformeerde Kerk staat nog op den grondslag
der formulieren van eenheid; zelfmoord heeft
sich nog niet gepleegd, gelijk het Herv. Genoot-
schap in Nederland. Vader 't Brakel leert dat
men zich van eene kerk niet mag afscheiden,
omdat daaraan gebreken kleven."

Wij menen ons niet in dit geding; wij
deciden het bovenstaande mede om te doen
zien, hoe ver het er nog van af is dat de beide
kerken weer één zullen worden. Ook ons doet
het leed, dat van weerszijden geen andere toon

wordt aangelegd. Wanneer de redactie van
De Wachter eens had uitgesproken, dat het
haar leed deed dat de kracht die van de Chr.
Gereformeerde Kerk uitging, niet zoo machtig
was, dat de Gereformeerde Kerk tot heilige
jaloerschheid verwekt werd, en als Dr. Steffens
eens er toe komen kon om uit te spreken, dat
hij